

Fragmentace krajiny a ochrana její konektivity – proč, jak a pro koho

Dušan Romportl^{1) 2)}, Vladimír Zýka²⁾

¹⁾ Oddělení biologických rizik, Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i.

²⁾ Katedra fyzické geografie a geoekologie, Přírodovědecká fakulta UK v Praze

---

Abstrakt

Hodnocení míry fragmentace krajiny a zajištění ochrany její prostupnosti se v posledních letech staly zásadními tématy krajinné ekologie, ochrany přírody i územního plánování (Trocme ed. 2002). V řadě evropských zemí se rozvíjejí komplexní systémy hodnocení fragmentace ekosystémů včetně monitoringu jejich dopadů na biotu a vymezují se ekologické sítě jako nástroje zachování konektivity krajiny.

Předložený příspěvek přináší zhodnocení dosavadního vývoje míry fragmentace krajiny neprostupnými bariérami a popisuje stav ochrany konektivity ekosystémů v kontextu jejich kvality. Zároveň představuje návrh vymezení ekologické sítě, která vychází z konkrétních prostorových a ekologických nároků klíčových živočišných druhů.

Míra fragmentace krajiny České republiky neprůchodnými bariérami je hodnocena v kontextu dlouhodobého vývoje od vzniku prvorepublikové cestní sítě po současný stav včetně predikce budoucího vývoje. Pro kvantitativní vyjádření bylo využito metriky „Effective Mesh Size“ (Jaeger et al. 2000), kterou lze stanovit pomocí stejnojmenné extenze pro ArcGIS (Moser et al. 2007). Současný stav a potřeby ochrany konektivity krajiny byly hodnoceny na základě prostorové analýzy stávajících soustav chráněných území (ZCHÚ, NATURA 2000), resp. existujících (ÚSES) či navrhovaných ekologických sítí (migračně významná území). Kvalita nefragmentované krajiny pak byla hodnocena dle úrovně poskytování ekosystémových služeb (Burkhard et al. 2012).

Výsledky analýz z území České republiky i střední Evropy ukazují skokový nárůst míry fragmentace krajiny a zároveň poukazují na nedostatečnou ochranu konektivity dosud nefragmentovaných částí. Realizace navržené sítě migračních koridorů, která vychází z habitatových modelů zájmových druhů velkých savců, by mohla současný nepříznivý stav významně zlepšit.